

puževa i drugih vodozemaca, radi davanja mišljenja i eventualnih primedbi. Na predlog inž. Bojčića zaključeno je da Predlog pravilnika razmotri Izvršni odbor Poslovnog udruženja slatkovodnog ribarstva Jugoslavije i u ime svih organizacija da svoje sugestije i mišljenje.

Po pitanju mesta i vremena održavanja sledećeg sastanka, dogovoreno je da se sledeći sastanak održi sredinom 1976. godine u Novom Sadu. Domaćin sastanka biće »Ribarstvo« DTD mr inž. Dragiša Đenadić.

Dnevni red sastanka i tačan datum održavanja dogovoriće se naknadno.

Završavajući rad sastanka predsednik Stručne sekcije za šaransko ribnjačarstvo Jugoslavije inž. Mirko Turk se u ime svih učesnika sastanka zahvalio prisutnima na učešću u radu sastanka, referentima na podnetim referatima, a ljubaznim domaćinima na veoma dobroj organizaciji i srdačnom i gostoljubivom prijemu.

Ljubomir Vujačić

Ribarsko gazdinstvo „Ečka”

Velika mi je čast da u ime kolektiva Organizacije udruženog rada — Ribarskog gazdinstva »Ečka« najtoplije pozdravim sve ovde prisutne drugarice i drugove, članove stručne sekcije za šaransko ribnjačarstvo Jugoslavije, poželjevši im udoban boravak u našoj sredini i plodonosan rad u okviru zakazanog dnevnog reda.

Počastvovani smo i prisustvom gostiju koje također i u ime ovog skupa kao i u ime našeg kolektiva najtoplije pozdravljam.

Dozvolite mi, dragi prisutni, da vam u nekoliko reči iznesem kraći osvrt na istorijat Ribarskog gazdinstva »Ečka«, na pređeni put i postignute uspehe, kao i zadatke koji stoje pred ovim kolektivom, u želji, da vam ovaj osvrt posluži kao kraća informacija, a u nadi da kroz podudaranje istih problema, sa kojima se i vi sigurno susrećete, u daljem radu ovog sastanka nađemo zajednički dogovor u savladavanju tih problema. Molim vas, nemojte mi zameriti kao domaćinu, što koristim ovaj momenat da okupiram vašu pažnju i za ovu informaciju.

Prema zabeleženim podacima Istorijskog arhiva grada Zrenjanina 1894. godine beleži se korišćenje vodenih površina na lokaciji sadašnjeg ribnjačarstva »Ečka« na način najbolje koncentracije riba uz povoljnu migraciju iz vodotoka Tise i Begeja, a na površini od 1366 kj.

Doduše, ne postoji podatak o količinskoj proizvodnji ribe, već se to u ovim zapisima iskazuje samo po vrednosti proizvodnje, da bi tek u 1907. godini bio evidentiran i podatak o proizvodnji ribe u količini od 140 tona. Te godine faktički i počinje obrađivanje pojedinih teritorija današnjeg ribnjaka.

Podatak, da je 1894. god. preduzeta regulacija odvodnjavanja i navodnjavanja Belog jezera sa izgradnjom propusta za pumpnu stanicu, kao i izgradnja ustave u Ečki 1907. god. kao i pumpne stanice na ribnjaku ukazuje na činjenicu, da je tek tada pristupljeno određenijoj eksploataciji ribnjaka na spomenutoj površini od 1366 kj. čija je produkcija iznosila cca već spomenutih 140 tona.

Ovaj period upravo ukazuje na činjenicu da se razvoj ribnjaka »Ečka« odvijao u tri faze, čija je prva, napred opisano razdoblje od 1894. do 1907. god.

Budući da se ribnjak »Ečka« nalazio u kompleksu ritskog zemljišta i baruština na površini od cca 7.000 kj. to je u narednom periodu, odnosno u drugoj fazi razvoja od 1907. do 1918. god. u želji, da se raznim meliorativnim potezima osposobi ziratno zemljište za intenzivniju obradu i iskorišćavanje, preduzeto je osposobljavanje i novih ribnjačarskih površina za proizvodnju ribe. Tako se u ovom periodu, na zaštićenom delu Lukinog Sela i Belog Blata, izgrađeni bezimni ribnjaci, a izvesne niske površine pretvorene u jezera-ribnjake. Snabdevanje vodom vršilo se iz Begeja preko sifona od 1500 mm uzvodno od ustave u Ečki, izgrađenim 1911—1912. god.

Već 1910. god. funkcionisala su sledeća ribnjačarska jezera, koja se danas zovu: Belo jezero, Severno jezero 1. do 4, Južno jezero 1. do 5, Turka jezero, Relja jezero i Šovajka. Sva ova jezera već su funkcionalno formirana sa određenim proizvodnim zadacima.

Posle prvog svetskog rata nastupa i treća faza, koja traje sve do kraja drugog svetskog rata. Nastavlja se sa promenom režima površinskih voda sa ciljem njihovog akumuliranja, tako da već 1925. god. ribnjačarenje postaje intenzivnije, a od naredne 1926. god. počinje se sa planskim prihranjivanjem dodatnom hranom i 100% izlovljavanjem. Godinu dana kasnije pristupa se rešavanju problema uništavanja tvrde flore — trske, da bi se 1934. god. izgradio današnji »Sifon« kanal, a u periodu između 1934—1937. god. dva nova jezera »Koča« i »Mika«, a dve godine kasnije jezero »Joca« i »Brana«.

Ceo ovaj period postojanja ribnjaka, sve do oslobođenja, odnosio se na eksploataciju od strane vlasnika — vlastelina.

Nakon oslobođenja, prvo u sastavu Uprave državnih dobara, a posle bivšeg Saveznog poljoprivrednog dobra u Ečki, Ribnjak zadržava ovaj status vrlo kratko vreme.

Rešenjem Vlade NR Srbije gazdinstvo se izdvaja iz sastava poljoprivrednog dobra u samostalnu privrednu organizaciju 1. jula 1947. god, formirajući Ribarsko gazdinstvo »Ečka«, pod kojim imenom radi aktivno i danas.

Razdoblje posle oslobođenja, nastavak je sve veće intenzifikacije ribnjačarske proizvodnje. Međutim putovi za sprovođenje potrebnih mera na ovom poslu dugi su i teški. Jedan od najbitnijih faktora je pitanje zaslanjavanja okolnih zemljišta zbog neregulisanog režima voda oko našeg regiona, pa u tome i uticaj našeg ribnjaka na ovaj problem. Krajem, 1954. i u toku 1955. ovaj problem je bio u tolikoj meri zaoštren da se postavljalo pitanje daljeg opstanka jednog dela ribnjaka uz pretpostavljenu varijantu i mogućeg raseljavanja nastanjenog mesta Belo Blato.

Ovaj problem, decenijama stvaran i zaoštavan, našalošt ni do danas nije našao adekvatno rešenje, iako se u tom pravcu pronalaze putovi za što bezbolnije rešenje.

Naime, u spomenutom periodu, utvrđena su tri moguća i najprihvatljivija rešenja, koja se ogledaju u sledećem:

1. U sklopu gazdinstva ostaviti samo Belo jezero sa severnim i južnim jezerima, a sve ostalo privesti nekoj drugoj kulturi.

2. Gazdinstvu ostaviti sva jezera, koja su u eksploataciji ali postojeće kanale oko jezera produbiti i produžiti radi sprečavanja prodiranja ribnjačke vode na okolna zemljišta.

3. Stanovništvo Belog Blata raseliti, a sav teren atara Belo Blato, potopiti i pretvoriti u ribnjak.

Solucija je nađena u izboru druge varijante, kao najpovoljnije, najprihvatljivije i najbezbolnije.

S tim u vezi izrađen je i projekat rekonstrukcije i dogradnje sa kojim se gazdinstvo pojavilo na poznatom XVIII konkursu, dobivši potrebna finansijska sredstva uz potvrdu činjenice da:

— korišćenje podvodnog slatinastog zemljišta nije opravdano za druge kulture sem za ribnjačarstvo, uz prelazak na intenzivnije privređivanje, upotrebom veštačkih đubriva i ribarsko-tehničkih mera, stvarajući na taj način mogućnost za većom produktivnošću već samim tim što ribnjačarstvo samo po sebi sadrži elemente visoke akumulativnosti.

Ovo tim pre što se rekonstrukcijom obezbeđuje:

— blagovremeno i potpuno napajanje ribnjaka i odvodnjavanje površina, a što omogućava 100% izvođenje celog proizvodnog procesa;

— što uspostavljanjem komunikacionih veza i obezbeđenjem transportnih sredstava, gazdinstvo dobija mogućnost nesmetanog izlaska na tržište, kako domaće tako i inostrano, a sve ovo, i pored znatnog finansijskog opterećenja, ne ugrožava dohodak gazdinstva otplatom anuiteta.

Uporedo sa rekonstrukcijom i dogradnjom ribnjaka, intenzivno je rađeno i na integracionim zadacima, koje je organ upravljanja preduzeo još početkom 1963. god. S obzirom na opsežnost zadataka koji bi

ovim kretanjima bili postavljeni našem kolektivu, plan integracionog objedinjavanja terena za pretvaranje u ribnjake podeljen je u dve etape s tim da prva etapa dobije prvenstvo.

Prva etapa obuhvata pored raspoloživih 2000 ha privođenje eksploataciji još daljih 3850 ha novih površina, dok bi za drugu etapu ostalo znatno više, računajući tu površinu od preko 5.000 ha.

Iz prve etape izgrađeni su ribnjaci u Novom Kneževcu, Melencima i Čenti.

U stalnim naporima da se ojača materijalna baza gazdinstva kolektiv je takoreći sopstvenim sredstvima mnogo toga uspeo, no daleko od toga da bi mogli biti zadovoljni. Neće biti neskromno a da ne pomenemo da je gazdinstvo od nekada proizvedenih a ovde spomenutih 140 tona ribe u 1907. god. odnosno 400 tona u 1938. god. postepenim povećanjem proizvodnje uspeo da npr. u prošloj godini proizvede cca 2478 tona za koju se proizvodnju može s pravom tvrditi da je to proizvodnja normalnog korišćenja raspoloživih kapaciteta.

Ovakvo jačanje proizvodnje imalo je za posledicu, pored izgradnje već spomenutih novih ribnjaka, da gazdinstvo postane pionir u doprinosu poboljšanja uslova života i u bližem našem regionu što se ogleda u izgradnji putova, povezivanjem dva susedna sela, elektrifikaciji, jačanju mehanizacije, uzdizanju kvalifikovane radne snage, poboljšanju uslova za stanovanje naših radnika, i sl.

Sve ovo nastojanje za poboljšanje materijalne osnove daljeg prosperiteta ogleda se već u tome, da je, npr., dohodak ostvaren u 1974. god. u iznosu din 18.047.970.00 veći za cca 45% nego u prethodnoj godini i možda je to jedan od preduslova da je gazdinstvo postalo nosilac daljeg razvoja na polju ribarstva, ne samo u regionu naše opštine već i na području APV.

Teško bi bilo u nekoliko reči opisati sve ono što bi iz plana razvoja bilo interesantno. Impozantna je brojka od cca 12.000 ha neobrađenih površina, koje u sebi kriju potencijalne mogućnosti eksploatacije putem privođenja ribnjačarskim kulturama.

Sprovodeći u život osnovnu koncepciju integracije ribnjakarskih površina na području srednjeg i severnog Banata, a koja je prihvaćena još 1963. god. nadovezuje se srednjoročni plan našeg razvoja. Iako se za sada radi na intenzivnoj pripremi za start, ostaje nam u osnovi nerešen problem — obezbeđenje sredstava da bi postali investiciono sposobni.

Nedostatak stalnih obrtnih sredstava, osnovnom su kočnicom u pogledu smelosti daljeg investicionog ulaganja, a da do njih dodemo potrebno je mnogo uložiti sredstava samo u izradu dokumentacije, da bi se gazdinstvo moglo pojaviti svojim zahtevima kod davaoca kredita za odobrenje potrebnih ne baš malih novčanih sredstava.

Verovali smo da ćemo naći izlaz iz ove situacije u »zelenom planu«, no naše gazdinstvo kao i ostalom cela grana ribarstva nije našla određeno mesto u sklopu mera, predviđenih ovim sistemskim rešenjem.

Uporedo sa osvajanjem novih proizvodnih površina, povećanom proizvodnjom ribe, nameće se potreba o preduzimanju mera da se omogući realizacija putem savremenijeg načina snabdevanja potrošača. Iako klasičan oblik prodaje našeg proizvoda u živom stanju još u dogledno vreme mora da zauzima primarno mesto, kroz srednjoročni plan razvoja idemo na smelije rešavanje problema plasmana ribe kroz određenu pripremu ribe u očišćenom i smrznutom stanju kao i kroz određenu finalizaciju. Sve ovo iziskuje veoma velika ulaganja u hladnjače i skladišta, kao i u otvaranje savremenih prodavaonica i manipulativne mehanizacije, no jedino tako moći će se naći potvrda velikih napora za povećanje proizvodnje u interesu boljeg snabdevanja tržišta i iznalaženje mogućnosti nastupa na inostranom tržištu.

Srednjoročnim planom razvoja moramo stvoriti mogućnosti za potpuno iskorišćenje postojećih potencijalnih proizvodnih kapaciteta. Već u prvih pet godina planiramo realizaciju ovog plana izgradnjom novih ribnjaka »Perleski rit« sa »Carskom barom« u površini od 1373 ha, izgradnjom ribnjaka Sečanj površine 1.000 ha, zatim Veliki Rit-Kumane u površini od 990 ha, Taroški rit 2.000 ha, Mužljanski rit u površini 1.700 ha, kao i ritsko područje u Belom Blatu, u površini od 800 ha.

Uporedo sa izgradnjom novih, predviđa se potpuna rekonstrukcija i adaptacija sadašnjeg Ribnjaka, tako da se obezbedi potpuna funkcionalnost svih ribnjaka kao proizvodne celine.

U cilju povezivanja zajedničkih interesa za razvoj raznorodnih privredivanja i jačanja lokalne privrede, nakon izvršene integracije sa »Izletištem u Ečki« gazdinstvo nastoji da kao potencijalni nosilac lovno-turističke privrede, osposobljavanjem potrebnih ugostiteljskih objekata kroz svoj posebni OOUR »Ugostiteljstvo« srednjoročnim planom razvoja također omogući što intenzivnije iskorištavanje mogućnosti, koje na ovom području postoje uz preduslov da se izvrše znatna ulaganja, jer se radi u osnovi o veoma mladoj i nerazvijenoj privrednoj grani lovnog turizma, kako domaćeg, tako i inostranog.

I pored želje i nastojanja da se kroz ovu kratku informaciju pruži mogućnost sagledavanja situacije našeg gazdinstva, varujem da ono što sam iznio nije dovoljno, jer problematika koja nas kao i ostale srodne privredne organizacije podjednako pritiskuje, pa u tom uverenju nadam se da će prisutni iznesenim biti zadovoljni.

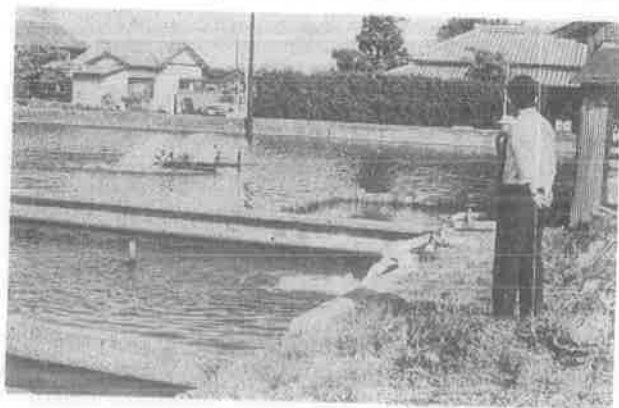
Hvala na strpljenju i pažnji.

Inž. Dragan Kovačević

Novosti iz Japana

Uzgoj riba u Japanu je veoma intenzivan pa se stoga velika pažnja posvećuje obogaćenju vode kisikom. Kao što je poznato tokom dana vodeno bilje asimilacijom proizvodi dovoljno kisika, ali asimilacija prestaje noću i posebno su kritični rani jutarnji sati. Napuštanjem vode u ribnjak može se spriječiti ustanak no u tom slučaju potrebna je velika količina vode.

Japanski ribari su ovaj problem riješili pomoću tzv. bazena za osvježavanje koji su se pokazali izvanredno efikasni, osobito u manjim ribnjacima za uzgoj jegulja. Dio ribnjaka se pregradi daskama, saloničnim plo-

čama (kao za krov) ili solidnim betonskim zidom. Na pregradi se ostave prolazi za ribu i u taj dio se noću napušta voda. Kako je pregradeni dio u odnosu na ribnjak veoma mali to je potrebna i mala količina vode za osvježavanje, a pregrada sprečava naglo miješanje svježih vode s vodom ribnjaka. Obično se u taj dio postavlja i uređaj za prozračivanje vode kao što se vidi na slici ili se preko raspršivača upuhuje zrak iz kompresora. Ukritičnim satima riba ulazi u ove baze, a nakon svitanja u početka asimilacije ponovo se vraća na široki prostor. Samim napuštanjem vode u ribnjak i uz znatno jači protok nemoguće je u tako kratkom roku popraviti stanje jer se svježja voda brzo pomiješa sa vodom ribnjaka, pa riba i dalje osjeća manjak kisika.

Praktička naprava za praćenje zbijanja u ribnjaku

I pri najmanjem danu i pri bistroj vodi ribnjaka teško je pratiti što se događa u vodi. Površina vode je najčešće uzburkana bilo kretanjem čamca bilo vjetrom, što posve onemogućava da jasno vidimo ribe. U ribarskoj praksi često je važno pratiti razvoj ikre na gnijezdu ili vlatima trave kao i kasniji rast mlada. Mnogo je povoljnije ako to promatramo pod vodom, bez vađenja ikre na suho ili ulovom mlada.